

”Näen maailman mahdollisina päivityksinä”

Blogijulkaisijan minätekniikat
Anna-Kaari Hakkaraisen *Kristallipalatsissa*

Hanna Huhtinen

Kotimainen kaunokirjallisuus neuvottelee parhaillaan sosiaalisen median käyttämisen kysymyksiä: sosiaalisesta mediasta on tullut arkinen, elämään ja identiteettityöhön kiinteästi sisältyvä elementti, joka rytmittää ja ohjaa päivittäisiä toimia. Tässä artikkelissa tutkin Anna-Kaari Hakkaraisen *Kristallipalatsi*-romaanin (2016) blogijulkaisemisen minätekniikoita. Päätelen, että reaali maailman esikuviensa edustamina sosiaalisen median kuvaukset kommentoivat blogijulkaisijan motiiveja rakentaa identiteettiään somessa.

”Kirjallisuus on aikansa peili. Sosiaalinen media on kollektiivinen peili”, pohtii kertoja Anna-Kaari Hakkaraisen (2016, 200) romaanissa *Kristallipalatsi*. Sosiaalisesta mediasta¹ onkin 2000-luvulla muodostunut merkittävä identiteetin² rakentamisen ja itsereflektion tila. Myös teknologiavälitteisen vies-

tinnän kirjallinen käsittely 2000-luvun proosassa alkaa olla vallitseva suuntaus.³ Aikalaiskirjallisuus, jossa sosiaalisen median käytön eettis-poliittisia kysymyksiä kommentoidaan tietoisesti ja metakirjallisesti ”aikansa peilinä”, on tarkastelun arvoista – välittäähän fiktio huomioita siitä, miten historialliset ja

yhteiskunnalliset olosuhteet vaikuttavat kokemuksen tapoihin (Meretoja 2013, 123; Meretoja & Davis 2017, 3). Siksi myös *Kristallipalatsin* sisältämä blogikuvaus on kiinnostava tulokas kotimaisessa kaunokirjallisuudessa.

Tässä artikkelissa analysoin sosiaalisen median käyttöön keskittyvää ko-

timaista romaania, Anna-Kaari Hakkaraisen⁴ *Kristallipalatsia* (2016, viitteissä KP). Koska kaunokirjallisuus tutkii kulttuurisia merkityksiä, ja digitaalisen teknologian hyödyntämiseen perustuva viestintä- ja mediakulttuuri määrittää aikalaistodellisuutta olennaisesti, on kyseinen romaanikin kulttuurintutkimuksellisesti monipuolinen tutkimuskohde. Hakkaraisen romaani sisällyttää itseensä digitalisaation ja uusien medioiden kuvausta ja tekee niin sanataiteellisen esityksen keinoin. Teos kuvaa Suomen suosituimman bloggaajan elämää ja blogijulkaisuja. Blogijulkaisijana romaanin päähenkilö on nykyaikaisen *tunnustuskulttuurin* edustaja. Tunnustuskulttuurilla tarkoitan Michel Foucault'n tutkimaan, alun perin uskonnollisiin ja lääketieteellisiin yhteyksiin kytkeytyvää historiallis-institutionaalista kehitystä, jossa yksityisten asioiden tunnustamisesta (merkityksessä *confession*, ei *recognition*) tietyille auktoriteetille, esimerkiksi papille tai lääkärille, on tullut yleinen kulttuurinen käytäntö ja jossa yksityinen ja julkinen sekoittuvat (Foucault 1998).

Kristallipalatsi on moniääninen ja monitulkintainen romaani. Monitulkintaisuus syntyy montaasimaisesta eli vaihtoehtoisia tarinalinjoja törmäyttävästä rakenteesta. Tarinalinjat vaihtuvat sen mukaan, kenen tarinaa kerrotaan. Aina ei kuitenkaan ole selvää, kenen ta-

rinasta, saati identiteettityöstä, on kyse: päähenkilö jakautuu eri tarinalinjoissa arkiseksi Pauliina Haliseksi ja maineeseen nousevaksi sometähdeksi Dora G:ksi sen mukaan, kuvataanko Halisen arkielämää vai (Doran) blogijulkaisua. Myös teoksen kertoja ja päähenkilö ovat erilliset henkilöahmot. Kertoja on tutkija, joka pohtii muotiblogien historiallisia ulottuvuuksia mutta kirjoittaa samalla romaania, millä keinoin teos korostaa omaa kirjallisuudellisuuttaan. Sisällyttämällä myös todellisen historiallisen henkilön, kirjailija Oscar Wilden, romaanin henkilöasetelmaan teos alleviivaa tutkimiansa ilmiöiden kontekstisidonnaisuutta mutta samalla sitäkin, miten kirjallisuuden keinot käsitellä eri aikoina vallitsevia olosuhteita ovat aikakautensa näköisiä. Tutkijakertojan minä-muotoinen kerronta puolestaan edellyttää yleisöltään melko hyvää yleissivistystä, sillä se tuo teokseen useita muitakin historiallisia tai kauno- ja tietokirjallisia upotuksia, muun muassa Narkissos-myytin. Hakkaraisen romaanin teosanalyysin pohjalta väitän, että kotimaisessa kaunokirjallisuudessa otetaan kantaa digitalisaation ja yksilön suhteeseen sekä digitaalisen nykykulttuurin käytäntöihin kuvaamalla nykyajalle ominaisia minätekniikoita ja subjektiasemia kaunokirjallisin kerronnan keinoin.

Artikkelin metodisina lähtökohtina

ovat Michel Foucault'n käsitteet *minätekniikat* (*technologies of the self*)⁵ ja *subjektiasema*. Vaikka foucault'laista viitekehystä on sovellettu monissa eri yhteyksissä, ei sitä ole aiemmin käytetty suomalaisen digitaalista kulttuuria ja sosiaalisen mediaa käsittelevän proosan analyysissä. Romaanin lähiluku ja analyysi perustuvat minätekniikoiden kartoittamiseen ja sen erittelyyn, miten ne vaikuttavat subjektin asemoitumiseen. Tunnustuskulttuurin ominaispiirteisiin kuuluu tunnustavaan minäpuheeseen perustuva identiteettityö, jota tehdään suhteessa yleisöön. Minätekniikat puolestaan ovat menetelmiä, joilla yksilö pyrkii onnellisemmaksi, viisaammaksi tai ylipäänsä paremmaksi (Sivenius 1998; Foucault 1988; 2014). Hahmotan subjektiasemäkäsitteen (Foucault 2005) hajakeskittyneenä identiteettinä, joka kuvaa ihmis-yksilöön vaikuttavia globaaleja, yhteiskunnallisia ja ideologisia kutsuja ja niiden vaikutuksia. Vallitsevien kulttuuristen käytäntöjen kutsumina yksilö asemoi itse itsensä tiettyihin rooleihin tai sananmukaisesti subjektiasemiin. Subjektiasemassa ei siis niinkään ole kyse universaalien halujen toteuttamisesta vaan kulttuurisista konteksti- ja merkityssidonnaisista käytänteistä. Lisäksi subjektiasema asemoituu tiettyihin kategorioihin ja tarinalinjoin. Asemointi itsessään on hierarkkinen ilmiö,

sillä vallitsevat käytännöt asettavat subjektille mahdollisen olemisen rajat, ellei vastarintaa tehdä. (Bamberg 1997; Deppermann 2015; Lyytikäinen 1995; Törrönen 2000; ks. myös Foucault 2005; Hall 1999.)

Käsittelen subjektikuvausta ja subjektiasemaa kirjallisuuden- ja kulttuurintutkimuksen viitekehyksessä ympäristö-yksilö-asetelmassa. Subjektiasemiin liittyen sosiaalisen median käytössä minua kiinnostaa erityisesti kaunokirjallisuuden välittämä kuva omaehtoisen asemoitumisen ja subjektin ulkopuolisten asemoimisyritysten ristiliikkeestä. Kysyn, millaisia tekoja blogijulkaisijan minätekniikat ovat ja millaisiin subjektiasemiin ne liittyvät. Mitä sisäisiä ja ulkoisia minätekniikoiden valintaan vaikuttavia syitä hahmottuu tarkastelemalla päähenkilöä, joka näkee ”maailman mahdollisina päivityksinä” (KP, 60)? Onko kyse aidosti yksilöstä kumpuavasta, minälähtöisestä identiteettityöstä, vai jostain muusta? Pyrin tekemään näkyväksi romaanin sosiaalisen median lieveilmiöihin liittyvät merkitystihentymät ja siten havainnollistamaan, miten *Kristallipalatsi* suhtautuu yksilön mahdollisuuksiin tehdä identiteettityötään sosiaalisessa mediassa.

Vaikka eri mediat ja teknologiat ovat aina olleet osa kulttuuria, nykykulttuurin elementteinä korostuvat erityisesti

digitaaliteknologian ja teknologiavälitteisen median osuus (Piippo & Kilpiö 2022, 7). Kulttuurikriittiselle lukuvalle ja tutkimusotteelle on tarvetta, sillä yksilöillä on taipumus hyväksyä sosiaalinen media sekä sen käytön mahdollistavat ohjelmistot osaksi arkeaan pohtimatta, millaiset sosiaaliset, poliittiset, materiaaliset ja teknologiset seikat ohjaavat tekemään näin (Dinnen 2018). *Kristallipalatsin* kertoja kysyy sosiaalisen median käyttöön liittyen: ”Mihin peilejä tarvitaan?” (KP, 200.) Tällaisia sanataideteoksen aikalaiskysymyksiä hahmottaakseni yhdistän kirjallisuudentutkimukselle ominaisen romaanin lähiluvun kontekstittietoiseen teknologiavälitteistä kommunikaatiota ja sosiaalisen median käyttäytymissäännettöä käsittelevään mediakulttuuritutkimukseen (mm. Heyd 2017; Paasonen 2007; Ridell 2011; Saariketo 2020; Siles 2012; Uski 2015; Östman 2015).

Kaunokirjallisista blogiesityksistä eli -representaatioista tutkimusta on toistaiseksi niukasti, mutta autenttisen blogikirjoittamisen kehityksestä on tarjolla tutkimustietoa. Esimerkiksi 1990-luvun varhaista blogikirjoittamista foucault’laisena minätekniikan sovelluksena tutkinut Iqnatio Siles (2012) huomioi blogien luonteen päiväkirjaisina identiteettityökaluina ja *artefakteina* eli inhimillisen työn tuotantona.

Sen sijaan Theresa Heyd (2017, 163–164, 167) pitää kaupallisuutta yhtenä nykyblogien olennaisena elementtinä, vaikka ne ovat edelleen myös identiteetin ja kerrotun minuuden esityksiä. Samaan aikaan aitousvaatimus on alkanut häilyä ja rehellisyydestä on tullut suhteellinen käsite, jolloin autenttisuuden esityksestä tulee kiinnostavampi tarkkailun kohde kuin autenttisuudesta itsessään (Talvitie-Lamberg 2014, 113, 117). Tähän tarpeeseen aitouden ja sen esityksen välimaastossa minätekniikoita toteutava Dora-Pauliina on edustava fiktiivinen rakennelma tarkasteltavaksi.

Minätekniikoista subjektiasemaan

Kaksi vuotta ennen kuolemaansa Michel Foucault esitteli uuden tutkimusalueen, minätekniikat, joissa esimerkiksi lukemista ja kirjoittamista käytetään itsen määrittelyvälineinä. Tähän mennessä hän oli käsitellyt monitahoisesti muun muassa valtasuhteita ja sellaisia tunnustamisen muotoja, joissa on tyyppillistä objektivoida yksilö auktoriteettiasemasta käsin esimerkiksi uskonnollisissa tai lääketieteellisissä yhteyksissä. Erotuksena näihin minätekniikat tarjoavat kehyksen tutkia itsen muuntamisen tarpeita ja yksilön suhdetta omaan itseensä. (Martin, Gutman & Hutton 1988, 3–4.) Minätekniikat ovat itsetutkiske-

lun ja itsensä kehittämisen menetelmiä, joilla yksilö pyrkii onnellisemmaksi, viisaammaksi tai jonkin muun määreen suhteen täydellisemmäksi (Foucault 1988; Sivenius 1998; Foucault 2014). Tekniikkaa sovelletaan yksin tai muiden avustuksella kehoon, käytökseen tai mieleen kohdistuvina toimenpiteinä. Tekniikoihin sisältyy tyypillisesti tiettyjä kieltoja sekä paljastamiseen ja tunnustamiseen velvoitteita. (Foucault 2014.) Minätekniikat ymmärretään digitaalisessa ympäristössäkin teoiksi ja käytännöiksi, joilla yksilö muodostaa, kehittää ja ylläpitää yksittäistä identiteettiä tiettyyn tarkoitukseen. Ne ovat siis verkkoympäristön identiteettitekniikoita. (Siles 2012, 410, 416.)

Minätekniikoita erittelemällä hahmottuu, millaiseksi yksilö kuvittelee ihanteellisen minän. Määritelmän mukaan minätekniikoihin voi kuulua mitä tahansa, esimerkiksi lukeminen, kirjoittaminen, meditaatio, terapiassa käyminen tai ulkonäön muokkaaminen, nykyisin myös sosiaalisessa mediassa harjoitettu identiteettityö. Foucault'laisessa viitekehyksessä näitä käytäntöjä tarkastellaan aina myös suhteessa yksilöä ympäröivään kulttuuriseen kontekstiin (vrt. Foucault 2014). Nykykontekstissa ajankohtaisia minätekniikoita ovat muun muassa digitaalisen median käyttö ja psykoterapia (Esteban-Guitart 2014,

1932). Moises Esteban-Guitart (2011) määrittelee myös kapitalismin minätekniikaksi, koska kapitalismi on makrokulttuuritekijä, joka sisältää instituutioita, kulttuurisia käsitteitä, käytäntöjä ja esineitä ja samalla vahvistaa ja rakentaa joitain psykologisia ilmiöitä. Minä ymmärretään siis suhteessa kulttuurituotannon olosuhteisiin ja kontekstisiin, joiden käytäntöjen tuotteena. (Esteban-Guitart 2014, 1932.) Juuri tässä merkityksessä näen minätekniikat hyödyllisenä käsitteenä.

Kristallipalatsi kuvaa blogijulkaisemista sosiaalisen median alustalla harjoitettavana minätekniikkana – omaelämäkerrallisena toimintana, jossa julkaisija suuntaa julkaisunsa muille ihmisille ja odottaa vastavuoroisuutta (Östman 2015, 15). Tällainen toiminta rytmittää käyttäjänsä päivittäisiä toimia ja ajatuksia (Saariketo 2020). Pelkkä teknologian yleistyminen ei ole aiheuttanut käytännön yleistymistä, vaan muutos on kulttuurinen ja johtaa säännöllisesti julkaisutoimintaa harrastavien yksilöiden kohdalla jopa uuden osidentiteetin muodostumiseen. Osidentiteetti kehittyi, kun sosiaalisen median julkaisijuuksien omaksumisprosessi etenee toimijatyypistä rooliksi ja roolista osidentiteetiksi. Omaehtoiseen omaelämäkerrallisen tekstin julkaisemiseen liittyy aina sopimus, johon ”kuuluu oletus ker-

toista aitona ihmisenä, joka puhuu rehellisesti kokemiinsa tositahtumiin perustuen”. (Östman 2015, 15–17, 20, 30–31, 41.) Yleisön palautetta käytetään minäkuvan rakentamiseen, ja julkaisutyö eli itsen esittämiseen liittyvät toimet tehdään julkisuudessa tunnustusperiaatteella digitaalisessa ympäristössä, sosiaalisen median yhteisöpalveluisa. Mitä pitkittyneempää julkaisutyö on, sen vaikeampi profiilin aitouden illuusiota on ylläpitää ja sen varmempaa on myös se, että julkaisijan roolista on kehittynyt osidentiteetti (Östman 2015; Uski 2015). *Kristallipalatsi* laajentaa blogijulkaisemisen määritelmää edelleen: ”Se on tavallaan fiktion ja todellisuuden rajamaastossa tapahtuvaa kirjoittamista.” (KP, 10.) Tällöin omaelämäkerrallisuuden ja rehellisyyden kriteerit kyseenalaistuvat.

Foucault'n minätekniikkatutkimus jäi viimeistelemättömäksi hänen kuolemansa vuoksi, ja ajattelen, että hänen aiemmin tutkimiansa hallinnan ja vallan kysymysten yhdistäminen minätekniikoiden yhteyteen olisi ollut perusteltua: millä perusteella tietyt minätekniikat valitaan, kuka tai mikä taho kutsuu yksilön valitsemaan minätekniikat vai valitseeko hän ne vapaasti? Käytän foucault'laista valta-analytiikan kehystä blogijulkaisemisen vaikuttimien tarkasteluun, koska blogikäyttäytyminen aset-

tuu minätekniikoita hyödyntävänä identiteettiprojektina osaksi kulttuurisidonnaisia subjektin muodostumisen ja valtasuhteiden prosesseja. Siispä myös blogin kaunokirjalliset esitykset kuvaavat näiden prosessien lainalaisuuksia ja erityisesti kirjallisuusinstituution käsityksiä niistä. Vaikka sosiaalinen media on varsinaisesti 2000-luvun ilmiö ja Foucault kirjoittaa 1950–1980-lukujen kontekstissa eli käsittelee sitä edeltäviä subjektin muodostumisen muotoja, blogikirjoittaminen linkittyy valtasuhteisiin nimenomaan tunnustuskulttuurin, tunnustavan kirjoittamisen, konventiona. Tunnustuskulttuuriin osallistumista voi foucault’laisittain pitää taloudellisesti laskelmoivan yksilön eli *homo economicuksen* minätekniikkana (ks. Foucault 2010; 2014), jolloin myös vallitsevan taloustilanteen huomioiminen on olennaista. Foucault (1982) näkee subjektin yhtäältä itsemääräytyvän ja toisaalta ohjailtuna. Valta ei siis useinkaan välity sorron kautta, vaan subjektit ohjataan itse muovaamaan itseään haluttuun suuntaan.

Sosiaalisen median käyttöön perustuva minätekniikka vaatii interaktiivisen virtuaaliyhteisön, jonka suhteen identiteettityötä tehdään. Samalla markkinoimijat kuitenkin haluavat kuluttajalta riippuvuutta yhä uusista digitaalisista palveluista ja niiden hankkimisesta

(Hinton & Hjorth 2013). Kuluttajien huomiosta, ajasta ja rahasta kilpailaan niin kuin minkä tahansa muiden hyödykkeiden kohdalla. Olosuhdetta kuvaa osuvasti *huomiotalouden* käsite. Huomiotalous ymmärretään vuosituhannen vaihteesta eteenpäin vallinneena taloudellisena kehityksenä, jossa kaupallista toimintaa ohjaa yleisön huomion kiinnittämisen tarve ja yksilön huomion kohdentamisen valinnat ovat ratkaiseva arvomuodostuksen tekijä ja kilpailu resurssi (Tanner 2020, 60–66). Ymmärän *Kristallipalatsin* ulkokirjallisen kontekstin huomiotaloudeksi. Esimerkiksi tuotesijoittelu vuorovaikutteisessa blogissa ja blogikirjoittajan tarjoutuminen mainosalustaksi vastineeksi luksustuotteista ja rahallisesta korvauksesta viestivät tendenssistä, jossa identiteettityö ja kaupalliset suhteet limittyvät.

Kristallipalatsin kuvaamat minätekniikat liittyvät sosiaalisessa mediassa harjoitettuun identiteetti- sekä brändityöhön ja ovat konkreettisia tekoja. Tekniikat ovat julkaisun suunnittelua, valmistelua ja toteuttamista eli valokuvaamista, kuvien käsittelyä, blogikirjoittamista, kulutustuotteiden, kuten vaatteiden, esineiden ja elintarvikkeiden, hankintaa sekä niiden tuotesijoittelua. Blogin kuvallinen ja kirjoitettu sisältö esittävät julkaisijan ajankohtaisia, viimeaikaisimpia tekemisiä:

Dora nosti puhelimensa eteensä, poseerasi sen ruudulle ja painoi laukaisinta. Kuva oli hyvä, hän oli tässä hyvä. Vielä vähän lisää valoisuutta ja Enlight-ohjelmalla ihoa sileämmäksi. Täydellinen. (KP, 34.)

Ennen julkaisuun valikoitumista kuvaa tyypillisesti manipuloidaan esteettisesti miellyttävämmäksi: ”Hän käsiteli kuvaa, lisäsi exposurea ja kontrastia, highlightasi ja softasi.” (KP, 270.) Vaateita ja velvoitteita hahmottuu, sillä julkaisutoiminta on säännöllistä ja julkaisujen täytettävä tietyt esteettiset kriteerit.

Koska julkaisun on tarkoitus kuvata blogikirjoittajan elämää, ovat monet sisällöt hänen arkiympäristössään kuvattuja: ”Hän kuvasi blogiinsa kotiaan, sen uusia sisustusratkaisuja.” (KP, 18.) Säännöllistä julkaisurutiinia edeltää myös jatkuva suunnittelutyö, jossa julkaisujen välille rakennetaan tiettyä logiikkaa: ”Hän selasi hetken kuvafeediään, mietti, millainen kuva sopisi edellisen kuvan perään.” (KP, 270.) Mikä tahansa kuva ei kelpaa julkaistavaksi vaan julkaisujen kuuluu olla yleisöön vetoavia: ”Kaunis, hän mietti hyväksyvästi ja klikkasi hiirellä julkaise-kohtaa.” (KP, 70.) Tyypillistä on myös se, että blogijulkaisu sisältää tuotesijoittelua kuten vaatteita, tuotteita ja elintarvikkeita, ”Toisinaan huulipuna, hajuvesi ja kahvikuppi tipahtelivat hänen käsistään pöydälle juuri so-

pivien välimatkojen päähän toisistaan.” (KP, 7.), ja tuotesijoittelun limittäminen osaksi blogikirjoittajan elämää vaatii tie-toista poseeraamisen ja asetelmien suunnittelua: ”Toisinaan Dora seisoi kadulla ja piti toista kättään hiuksissaan. Toisinaan hän varmasti käänsi jalkateriään sisäänpäin ja katsoi niitä kohti huulet aavistuksen raollaan.” (KP, 7.) Näin ollen minäteknikoiden kaunokirjallisessa kuvauksessa julkaisijan arkiympäristöä kuvaavaan omaelämäkerrallisuuteen limitetty kaupallista markkinointia.

Blogin tarpeisiin poseeraamisen ja asetelun logiikka valtaa alaa blogikirjoittajan yleisessä asennoitumisessa elämään: ”Dora oli oppinut näkemään kaiken valokuvina – –. Hän näpsi silmillään kuvia, rajasi maailman sopivan kokoiisiin ruutuihin.” (KP, 105.) Lopulta arki, työ, minäteknikat ja eri identiteetit sekoittuvat: ”Sellaista hänen työnsä oli. Hän kertoi elämästään päivittäin kymmenille tuhansille seuraajille, julkaisija jakoi paloja itsestään kuva kerrallaan.” (KP, 19.) Näillä minäteknikoilla aikaan saatu blogisisältö hahmottuu narratiiviksi eli kertomukseksi, jolla on omalakinen normistonsa ja blogiminä asemoituu sen mukaiseen subjektiasemaan.

Päähenkilö Dora G:n ja bloginimen taustalla olevan Pauliina Halisen hahmot pidetään teoksessa aluksi erillään. Pauliinasta selviää, ettei hän ole viettä-

nyt koko elämäänsä luksusmuodin ja lifestylen parissa vaan että hän on kotoisin sosiaaliselta statukseltaan matalasta työläiskodista. Hän on luonut itselleen uuden Dora G -nimen ja historian blogin tarpeisiin. Omaksuttuaan tietyn subjektiaseman, yksilö väistämättä näkee maailman tuon aseman näkökulmasta ja tiettyjen kuvien, metaforien, juonien ja käsitteiden kautta (Davies & Harré 1990, 46). Tiettyyn retoriikkaan, tarinalinjaan ja niistä muodostuvaan narratiiviin sitouduttuaan blogiminä jähmettyy menneiden tapahtumien jäsenyykseen ja arvonmuodostuksen periaatteilla rakentuvaan subjektiasemaan, mikä vähentää teoksen kuvaman blogikirjoittajan tapauksessa myös arkiminän asemoitumisen mahdollisuuksia – onhan blogiin kirjoitettu hänen omasta elämästään poikkeava kertomus. Pauliinan blogin tarinalinjat ja retoriikka eivät tue joustavia subjektiasemia vaan kytkeytyvät määrättyyn kaupalliseen normistoon.

***Kristallipalatsin* blogijulkaisija tutkivan katseen kohteena**

Kristallipalatsi korostaa yhteyttään viimeaikaiseen identiteettitutkimukseen. Teoksen kertoja on tutkija, joka viittaa todellisiin tutkimuksiin kuten Sari Östmanin (2015) digitaalisen kulttuu-

rin väitöskirjaan ja kirjallisuudentutkija Pirjo Lyytikäisen (1997) monografiaan *Narkissos ja sfinksi*. Sosiaalisen median käyttö tuottaa uudenlaisia identiteetin rakentumisen edellytyksiä (Östman 2015), joten henkilöhahmot kytetään tutkimukseen syystä. Psykologisilla ilmiöillä voidaan edelleen Esteban-Guitartin (2011) mukaan olettaa olevan makrokulttuurista alkuperää, sillä havaitsemme, ajattelemme ja tunnemme kulttuuristen tekijöiden kautta.

Oletamus ilmiöiden makrokulttuurisesta alkuperästä ohjaa huomion erityisiin kulttuurisiin tekijöihin ja yksilön minäteknikoihin. Erilaiset kontekstit, siis myös erilaiset markkinatilanteet, ruokkivat erilaisia psykologisia taitoja, joita vaaditaan menestymiseen tietys-ä tilanteessa. Esimerkiksi kapitalistiset käytännöt edistävät makrokulttuurisina käytäntöinä individualistis-hedonistista minää ja kilpailussa pärjäämiseen perustuvaa elämäntapaa, mikä voi olla yhteydessä ahdistuksen lisääntymiseen. Valtarakenteiden limittyminen itseymmärryksen taustalla vaikuttaviin yksilöllisiin päämääriin tuottaa normatiivisia subjektiivisuuden malleja, jolloin tietyn mallin noudattaminen oletetaan yleismaailmalliseksi itsestäänselvyydeksi. (Bamberg 1997; Esteban-Guitart 2014, 1930.) Tällöin asemoituminen ja asemoiminen eivät ole vapaata identiteettileikkiä.

Pauliina Halisen henkilöhaahmo pysyy luomaan sosiaalisen median avulla itsestään ja omasta henkilöhistoriastaan erillisen blogiminän eli Doran: ”Hän oli luonut itsestään brändin” (KP, 19). Identiteetti rakentuu ja vakiintuu sosiaalisessa mediassa tehtyjen blogijulkaisujen avulla, sillä julkaisut rakennetaan minämuotoisiksi tunnustuksiksi. Tunnustaminen on performatiivinen teko, johon yksilöä ja yleisöä kutsutaan osallistumaan. Tunnustusten odotetaan olevan totuudenmukaisia, mutta käytännössä ne ovat esityksiä, jotka tuottavat itse tunnustuksen lisäksi myös tunnustavan subjektin. Lukijan, kuulijan tai katsojan tehtävä on toimia tunnustuksen todistajana ja siten vahvistaa tunnustuksen sisällön todeksi varmistumista. Tunnustuksella, joka voi olla luonteeltaan myös paljastus, haetaan muun muassa huomiota ja hyväksyntää. (Kujansivu & Saarenmaa 2007, 10–11; Paasonen 2007, 207.)

Henkilökohtaisien asioiden paljastaminen voidaan tulkita kulttuuriseksi minän tuottamisen vaatimukseksi, sillä paljastuksia sisältävä tunnustaminen nähdään subjektiksi tuleminen edellytyksenä (Foucault 1998, 47–49; Rojola 2002, 88, 92, 94). Ongelmallista on, ettei käytännössä kuitenkaan ole takeita siitä, että rehellisiä mutta vaikkapa häpeällisiä totuuksia tunnustamalla vahvistaisi

subjektiuttaan (vrt. Koivisto 2007, 126). *Kristallipalatsin* päähenkilökään ei julkaise mitä tahansa omaelämäkerrallista sisältöä. Hän vaikennee monista sellaisista asioista, joita blogin kontekstissa voitaisiin pitää nimenomaan ”paljastuksina”. Siispä toisin kuin Foucault’n tuotannon pohjalta voisi ajatella, *Kristallipalatsin* tapauksessa tunnustus ei ole universaali sisäsyntyinen impulssi, joka johtaa tunnustavan subjektin psykologiseen vapautumiseen, vaan kulttuurinen tiettyihin ehtoihin perustuva malli, joka on omiaan rajoittamaan yksilön identiteettityötä (Taylor 2009). Dora G:n blogissa vahvistetaan lifestyle-blogiin soveltuvaa subjektiivisuutta, mutta se ei kumpua päähenkilön autenttisuudesta vaan tarpeesta näyttäytyä yleisölle tietynlaisena.

Tutkijakertojan pohtivista jaksoista käy ilmi, että Suomen suosituimmaksi muotibloggaajaksi tuleminen on vaatinut päähenkilöltä pitkäaikaista ja johdonmukaista brändityötä. 2000-lukulainen Dora-brändi syntyy sosiaalisen median minäteknikoiden avulla muodonmuutoksessa, jossa tavallisesta työläistäustaisesta Pauliina Halisesta tulee luksuksen ja muodin asiantuntija Dora G. Tutkijakertoja kuvaa kehitystä sosiologista identiteettimääritelmää muistuttavassa jaksossa:

Jos haluaa tulla joksikin, on saatava ensin muut ajattelemaan niin. Sen jälkeen voi alkaa uskoa siihen itsekin. Utta identiteettiä pidetään yllä ja vahvistetaan jatkuvasti peilaamalla ja keskustelemalla. Ihmiset muokkaavat identiteettejään niistä minuuden ja elämäntarinan malleista, jotka ovat saatavilla senhetkessä kulttuurisessa ympäristössä. Tämä selittää blogien esteettisen ja elämäntapavalintoihin liittyvän yhdenmukaisuuden. Identiteetti syntyy samaistumisen ja erottautumisen kautta. (KP, 319–320.)

Minäesityksestä tulee tämän mukaan ajan kuluessa osa blogijulkaisijan arkea, ”[u]utta identiteettiä pidetään yllä ja vahvistetaan jatkuvasti”, ja julkaisemiseen liittyvät minäteknikat eli sopivien sisältöjen suunnittelu ja toteuttaminen alkavat ohittaa päähenkilön muun identiteettityön. Tästä seuraa, että tulevia ja mahdollisia päivitysisältöjä palvelevat minäteknikat ohjaavat hänen toimiaan:

Hän kirjoitti ja kuvasi (Canon EOS 5D Mark III, saatu blogin kautta) asetelmia ja maisemia, hänen miehensä kuvasi häntä. Hän piti huolen, että blogiin tuli joka päivä jotain uutta. Hän halusi pitää huolta lukijoidensa hyvästä kulutustottumuksesta. Heidän odotuksiaan ei saanut pettää. (KP, 18.)

Katkelmassa mainittu lukijoiden kulu-
tustottumuksista huolehtiminen ja brän-
ditietoiset viittaukset tuotemerkkeihin
muodostavat Doran blogiin toistuvuuksia,
ja ne puolestaan romaaniin merkitystihentymiä.
Toistuvat päivityksien esitykset ovat siis
kohosteinen kaunokirjallinen keino. Teoksen
kuvaamien päivityksien sisältö toistaa viestiä,
että mukaan mahtuu vain sellaisia sisältöjä,
joiden mukaan juuri nyt menee hyvin.

Teoksen tutkijakertoja huomioi, mikä blogissa
houkuttaa yleisöä. Virheettömiksi käsiteltyjen
kuvien julkaiseminen luo blogiyleisölle vaikutelman
siitä, että julkaisijan arki näyttäisi julkaisun
mukaiselta: ”[K]aikki olisi hetken täydellistä”
(KP, 5). Yleisö voi kokea olevansa osallisena
täydellisistä hetkistä, sillä blogin sisältämät
minäesitykset ovat intiimejä tunnustuksen
hengessä jaettu- ja muistoja. Blogin yleisö voi
myös tavoitella esikuvansa mallin mukaista
elämää erilaisia hyödykkeitä ja palveluita
ostamalla, sillä onnellisen elämän elementtejä
määritellään blogissa kaupallisuuden kautta:
”Onni on paljaat sääret, valkoinen lyhyt helma
ja kimppu tuoreita pioneja. – – Ostaa
täydellisen bikernahkatakin, maksoi mitä maksoi.”
(KP, 69). Tavoitteena onkin, että ”lukijat
katsoisivat, rakastaisivat” ja ostaisivat
blogissa mainittuja tuotteita. (KP, 5.) Blogi lupaa,
että onni on saavutettavissa konkreettisilla

toimilla eli blogissa lueteltuja brändejä
ostamalla. Blogiminä hahmottuu näiden
virtuaalisten tunnustusten ja tutkijakertojan
tarkkailevan katseen välityksellä brändi- ja
mainosminäksi.

Kuten edellä on mainittu, erääksi sosiaalisen
median minäteknikoiden ominaisuudeksi
hahmottuu se, että blogisisällöstä rakennetaan
narratiivi. Narratiivi on suullinen tai kirjoitettu
kertovan esittämisen muoto, joka vakiinnuttaa
tietyt järjestyksen tai logiikan asettamalla
kerrotut asiat niiden suhdetta osoittavaan
järjestykseen (Bunnin & Yu 2004, 453).
Syntymekanismitaan narratiivi on kuitenkin
dialoginen ja mediavälitteinen kielellinen
rakennelma eikä ole vapaa ympäröivästä
media- ja keskustelukulttuurista (Mäkelä &
Björninen 2022, 13; Dawson 2022, 72; Meretoja
2020, 31). Myös *Kristallipalatsin* kuvaaman
bloginarratiivin avoin kaupallisuus lainautuu
ympäröivästä kulttuurista, ja sitä rakennetaan
retoriikalla, jossa tiettyjen tuotteiden
omistamisen annetaan ymmärtää tekevän
yksilön onnelliseksi. *Kristallipalatsin* perusteella
tällaisessa narratiivissa kuuluu kertoa vain
hyviä uutisia, julkaista miellyttävän näköisiä
sisältöjä, harjoittaa tuotesijoittelua ja
tavoitella mahdollisimman laajaa kohdeyleisöä.
Siispä esimerkiksi sisäisiin tai ulkoisiin
konflikteihin, epäesteettisiin tai -kaupallisiin
asioihin viittaaminen ei

kuulu asiaan. Esimerkiksi ei-huoliteltua
omakuvaa, omien kulutustottumusten tai
parisuhteen ongelmallisuutta ei kuvata
blogissa, mutta niitä kylläkin kuvataan
romaanissa. Blogikirjoittaja hallinnoi
julkaisunsa päivitysten virtaa, joten hänen
voisi ajatella kontrolloivan omaa narratiiviaan.
Osana sanataideteosta käy kuitenkin
ilmeiseksi, että ympäröivän kulttuurin
normit ohjaavat narratiivin sisältöjä.
Juuri kaunokirjallisin keinoin fiktiivinen
päähenkilö voidaan viädä tilanteeseen,
jossa hänen narratiivinsa ensin rakoilee ja
lopulta osoitetaan valheeksi.

Teos ei siis asetu puolustamaan blogiminäteknikoiden
käytänteitä vaan käsittelee niitä moninäköl-
läisesti. Romaanin kertoja suhtautuu
sosiaaliseen mediaan suorastaan ristiriitaisesti.
Hän ei kuitenkaan sulje pois eri näkökulmia.
Aluksi kertojan suhtautuminen blogiin on
torjuvaa:

[T]ulin vihaiseksi. Eikö kukaan sano mitään?
Eikö tämä ole kenenkään mielestä kiusallista?
Noloa? Äärimmäisen narsistista? – – Miten
typeryittäviin asioihin ihmiset kuluttavat
aikaansa, ajattelin. (KP, 11–12.)

Näin kertoja kummeksuu blogijulkaisijan
minäteknikoita ja pohtii, miksi kuvata ja
julkaista jatkuvasti omaa arkeaan sosiaalisessa
mediassa? Toisaalta käy

ilmi, että hänkin tunnistaa kutsun somejulkaisemiseen: "[E]t voi nykypäivänä olla yliopistotutkija, jos sinulla ei ole sosiaalisen median strategiaa. Jos et näy siellä, sinua ei ole olemassa." (KP, 224.) "Minua ei siis ole kaksinkertaisesti olemassa", toteaa introvertti tutkija (KP, 224). Ilmiötä tutkiessaan hän alkaa käyttäytyä kuten yleisön tunnustuskulttuurissa kuuluu: "Sorruin. Sormeni kirjoittivat blogisi osoitteen." (KP, 214.) Julkaisijan käyttämät minätekniikat dominoivat julkaisijan lisäksi siis myös tunnustuksen vastaanottavaa yleisöä.

Blogijulkaisijan identiteettien erilaisia mutta paikoin toisensa kohtaavia kertomuksia kuvataan romaanissa vuorotellen Dora- ja Pauliina-etunimillä otsikoiduissa luvuissa. Näitä eri identiteettejä eli Pauliinan blogi- ja arkiminää käsitellään kaunokirjallisessa esitystavassa erillisinä henkilöahmoina, mikä mahdollistaa heidän välisensä keskustelut, tarkkailun, kilpailun ja jopa fyysisen kamppailun. Yhdessä he edustavat kuitenkin blogijulkaisijaa yksilönä, mitä voi pitää kohosteisena kirjallisena kuvaustapavalintana. Asetelma korostaa blogiminän ja arkiminän erillisyyttä. Subjektiaseman määrittämisen kannalta kyseessä on kaupallistumiskehityksen vertauskuva, jossa blogin tekijän ja blogiesityksen tehtävät hämärtyvät ja esitys alkaa määrittää tekijäänsä. Blogi-

kirjoittamisen ollessa henkilökohtaisia tunnustuksia sisältävä minäkeskeinen ja teknologiavälitteinen kommunikation muoto, jolla tavoitellaan hyväksyntää, mainepääomaa, arvonmuodostusta ja taloudellista hyötyä, hahmottuu julkaisijan subjektiasema blogi-, mainos- ja brändiminänä toimimisen alueelle.

Kaunokirjallinen esitys blogijulkaisijan moninäkökulmaisena muotokuvana

Julkisuuden kaupallistumiskehitystä pohditaan romaanissa myös kaunokirjallisuusinstituution kannalta. Päähenkilö saa kustannussopimuksen, jonka perusteena on lähinnä tämän blogia seuraava valmis yleisö, ei niinkään taito tuottaa sanataidetta. Tilausromaanin edistyksen, koska julkaisemiseen kytkeytyvät minätekniikat keskittyvät somejulkaisemiseen, kuluttamiseen, estetiikan vaalimiseen sekä juhlintaan. Kun julkisuuskuva on vaarassa säröillä, sitä kompensoidaan kuluttamalla tai säröstä itsestään tehdään kaupallisuuteen limittyvän subjektiaseman mukaisesti arvonmuodostuksen väline. Esimerkiksi harmituksen kyyneliä käytetään blogissa positiiviseksi tarkoitettun julkaisun tehokeinona: "Dora räpytteli silmiään ja – tarkisti ettei ripisiväri ollut levinnyt. Pieni kiilto silmissä

saattoi olla vain hyvä asia, se toi katseen sielukkuutta." (KP, 67.) Julkaisuun sopivaan näkökulman vaihdokseen, toisin sanoen silkkään valheeseen, päähenkilö turvautuu, kun äiti – jota "Dora G:n muotokuva" -blogin narratiivi ei tunne – yllättäen saapuu kustantamon pressitilaisuuteen kutsuen tytärtään tämän arkiminän nimellä "Pauliina". Äidin ilmaantuminen laukaisee kriisin kaupallisen subjektiaseman kannalta, sillä Doran seipiteellisessä historiassa vanhemmat ovat kuolleet eikä hänen nimensä ole Pauliina. Myös äidin rahvaanomainen käytös ja alempi sosiaaliluokka tuntuvat mahdottomilta sovitaa bloginarratiiviin, joten bloggaja heittää äitinsä ulos juhlista väittäen, ettei tunne tätä.

"Hyvin menee" -narratiiviin sopimaton ahdistuneisuus paljastuu romaanin lukijoille kaunokirjallisten halkeamien⁶ kautta:

Doran teki mieli heittää puhelin lattialle. Hän laski sen pöydälle, otti takaisin käteensä, selasi Instagramia, tykkään, tykkään, tykkään. Tykkään! (KP, 107.)

Teoksessa on katkelmia, joissa Pauliina vakuuttelee Doran roolissa itselleen, että kaikki on hyvin ja että hän antaa ihan teellistä vaikutelmaa yleisölleen:

Kuva oli kaunis. Hän näytti onnelliselta. Hän näytti elävän sellaista elämää, jota halusi elää. (KP, 147.)

Päähenkilö ei kuitenkaan sano tai ajattele olevansa onnellinen, vaan katkelma korostaa, että hän ”näyttää” blogikuvassa onnelliselta. Hän saa ahdistuksensa hoitamiseen keinot itse luomastaan blogista, joka kehottaa etsimään onnea kulutustuotteista ja estetiikasta: ”Tavaratalo rauhoitti häntä. – – Ostaminen oli Pauliinalle kuin rukousta.” (KP, 151.)

Vaikka ahdistukseen on Pauliinan elämässä monia syitä, erityinen huomio kiinnittyy siihen, etteivät blogia tukevat minätekniikat tuota hyvinvointia. Yksilöllinen vapaus typistyy julkaisutyöstä huolehtimiseen. Arkiminä tiedostaa, että blogin sisältö on ristiriidassa eletyn elämän kanssa. Pauliina julkaisee blogissaan huoliteltua ulkonäköä ja elintaso edustavia kuvia ja kirjoituksia silloinkin, kun joutuu sepittämään ja lavastamaan ne. Tästä puolestaan kumpuaa päähenkilön hämmennys suhteessa omaan virtuaaliseen identiteettiinsä.

Dora kirjoitti kommentin ja klikkasi julkaise-painiketta ja jäi sitten tuijottamaan ruutua. Hänen kasvonsa heijastuivat sen pinnalta. Tai ehkä ne eivät olleetkaan hänen kasvonsa. Mutta joku nainen ruudun pinnalla oli.

Dora tarkensi katseensa uudelleen, nyt kuvaan koneen ruudulla, heijastuksen taakse, tai sisään, oli vaikea sanoa, kumpi oli ennen toista, kumpi toisen päällä ja kumpi alla ja kumpi oli se todellinen kuva, kumpi heijastus.

Hän klikkasi kirjatieoston auki mutta näki ruudulla vain itsensä. (KP, 251.)

Oman kuvan tunnistamista vaikeuttaa se, että minätekniikoiden mukaiset julkaisut toistavat esineellistynyttä maailmankatsomusta eivätkä enää sisällä todennukaista raportointia koettuihin tositapahtumiin perustuen.

Bloggaajan itsensä lisäksi myös hänen läheisensä kokevat rinnakkaisen minäesityksen irrallisena. ”Sinusta on tullut järkyttävän pinnallinen. – – Kuinka paljon sinulla menee kuukaudessa rahaa vaatteisiin?” Pauliinan puoliso syyttää. Samassa kohtauksessa Pauliinan ajatukset yhdistyvät varhaislapsuuden tapahtumaan, jossa hän on ollut vähällä hukkaa ja jossa äidin reaktio tapahtuneeseen on ollut syyllistävä. (KP, 136.) Hukkumismielleyhtymä implikoi, että Pauliinan on haastavaa myöntää aikuiselämän ongelmakohtia itselleen tai läheisilleen. Ristiriitaisesti hän tavoittelee luomansa blogiminän elämää, vaikka tietää, millä keinoin blogin vaikutelma on saatu aikaan:

Pauliina katsoi tietokoneelta Dora G:n kuvia. Doran hiukset kiilsivät ja iho näytti hohtavan tasaiselta. Pauliinan tukka hapsotti ja hän oli juuri syönyt pussillisen viinietikkasipsejä. Nenänpieleen oli noussut finni. Eikö tämä olo menisi koskaan pois – ? Dora G:n elämä oli niin täydellistä. Hän halusi elää sitä elämää. (KP, 47.)

Verratessaan itseään luomaansa blogiminään Pauliina kokee riittämättömyyttä joutuessaan myöntämään, että elämä on edelleen luonteeltaan epätäydellistä, vaikka ulkoiset statussymbolit on saavutettu.

Toisin kuin blogissaan, romaanin kerronnallisessa rakenteessa päähenkilö ei hallinnoi itseään koskevaa tarinaa. Doraä käsittelevien jaksojen perusteella lukijalle selviää, että tunnustavien minätekniikoiden käyttöön sisältyvä kielto koskee sellaisia päivitysisältöjä, jotka saattaisivat heikentää markkinamentaliiteettia tai poiketa ”hyvin menee”-narratiivista. Päähenkilön blogissaan kuvaama avioliitto rakoilee. Tästä huolimatta Dora kertoo olevansa romanttisella Pariisin matkalla aviomies seuranaan. Todellisuudessa matkatoverina on Henriikka, jonka Instagram-julkaisu paljastaa julkaisun sepitteellisen luonteen: ”Valokuvassa Henriikka hymyili kameralle Eiffel-tornin huipulla, Dora näkyi taustalla ottamassa kuvaa maisemasta,

Henriikka oli kirjoittanut kuvan alle: "Quel bonheur, että Doran mies ei pääsytäkään lähtemään!" (KP, 279.) Dora reagoi tapahtuneeseen ei-toivottuna paljastuksena ja kokee, että blogisisältö on palautettava uomilleen välittömästi:

Hänen [Doran] kätensä tärisivät, kun hän avasi WordPress-pohjan. Hän latsasi blogipohjaan kuvan, jossa hän oli Henriikan kanssa Eiffel-tornilla, melkein samanlaisen kuin Henriikan Instagramissa. Sitten hän kirjoitti. Hei kaunokaiset! Yllätys! Henriikka sattui olemaan samaan aikaan kaupungissa ja sovimme treffit Eiffelille. Siippa oli matkasta väsynyt ja jäi hotellille. (KP, 279.)

Dora ei julkaise vapaaehtoisesti Henriikkaan liittyviä sisältöjä. Koska hän on aiemmissa yhteyksissä kertonut palvelevansa yleisöä, kielto selittyy markkinoinnin logiikalla. Myynti on tehokkainta, kun kohdennetaan se heteronormatiiviselle massalle. Siispä marginaali, jota tässä edustaa Doran bloginarratiiviin sopimaton seura tai jopa rakkaus, siivotaan pois näkyvistä.

Tunnustuskonvention ja bloginarratiivin mukaisten minäteknikoiden noudattaminen vie Pauliinan kauemmas omista tarpeistaan ja sosiaalisista suhteistaan. Niistä huolehtimisen sijaan hän kuluttaa pakonomaisesti ylläpitäkseen

mainepääomaansa ja pyrkii salaamaan toimensa läheisiltään:

Pauliina repi vaatteista hintalaput irti ja piilotti laput alimmaiseksi roskakoriin. Hän asetti muutaman jugurttipurkin ja tyhjän hedelmäpussin niiden päälle. Pauliina piilotti vaatteita kaappeihin, laatikoihin, kellariin, vitille. Hän ei avannut pusseja, ei kaivannut vaatteita pussien sisältä tai leikannut hintalappuja irti vaan piilotti kassit suoraan kirjahyllyn taakse, sängyn alle, pesukoneen ja seinän väliin. (KP, 186.)

Myös teoksen sisältämät viittaukset Narkissos-myyttiin ja Oscar Wilden (2009/1891) *Dorian Grayn muotokuva* -romaanin ehdottavat, ettei itseään somejulkaisusta peilaavan Pauliinan toiminta ole kestävällä pohjalla. Alkuperäisessä myytissä Narkissos jää lamesta heijastuvan peilikuvansa vangiksi ja näivettyy pois muuttuen narsissiksi. Dora G:n nimi puolestaan on feminiininen vastine Oscar Wilden klassikkohenkilöhahmolle Dorian Graylle, joka rakastuu Narkissoksen tapaan omaan komeaan ulkonäköönsä ja tekee paholaisen kanssa sopimuksen, ettei vanhene koskaan. Sen sijaan Graysta maalattu muotokuva rapistuu sitä mukaa, kun hän tekee elämässään epämoraalisia tekoja. Jännitettä asetelmaan luo se, että vertauksen tunnistaa *Kristallipalatsin* tari-

namaailmassa vain romaanin tutkijaker-toja, ei Pauliina itse. Toisaalta kyseiset teokset ovat klassikoita ja niiden osuus teoksen kokonaisrakenteesta myös esteettinen, ei pelkästään kriittinen.

Kristallipalatsi siis riitauttaa kaunokirjallisin keinoin sopimuksen blogijulkaisemisen autenttisuudesta ja minälähtöisyydestä. Teoksen blogijulkaisemista pohtivan kertojan Pauliinaan ja tämän blogiin kohdistama tutkiva katse rikastaa kuvaa blogikirjoittajasubjektin asemoitumisesta. Selviää, että päähenkilö rikkoo omaelämäkerrallisen tekstin julkaisemiseen liittyvää sopimusta kertojasta aitona ihmisenä, joka puhuu rehellisesti kokemuinsa tositapahtumiin perustuen. Samalla subjektiksi asemoitumisen omaehtoisuus kyseenalaistuu.

Blogijulkaisemisen kaunokirjallinen kuvaus eettis-poliittisena kommenttina

Foucault'n kuvailemat minäteknikat ovat ensikädessä esitettyä toimintaa eli kirjoittamista, tietynlaisen ruokavalion noudattamista, fyysisen vartalon muokkaamista ja tunnustamista (Taylor 2011, 173). *Kristallipalatsin* päähenkilö hyödyntää listaa kattavasti. Hän kirjoittaa, valokuvaa, julkaisee, vaalii estetiikkaa, huolehtii ulkonäöstään niin, että näyttäisi kuvissa hyvältä, syö aterioita, jotka

näyttävät julkaisussa hyvältä, ja tunnustaa näissä asioissa onnistumisesta julkisesti blogissaan. Sen sijaan blogiesitys osana taidefiktiota on jotain muuta kuin reaali maailman vastineensa – blogijulkaisemisen sanataiteellisesta esityksestä tulee kommentti (vrt. Veivo 2010, 151–152).

”Vaikutelman piti olla juuri oikeanlainen. Hänen piti näyttää siltä, että oli vain sipaissut hiuksensa kiinni peiliin katsomatta ja sattunut heittämään jonkun laukun olalle ja jotkin kengät jalkaansa.” (KP, 35. Kursiivi tämän artikkelin kirjoittajan.) Sitaatissa esiintyvän päähenkilön ajatuksissa toistuvan velvoittavan ”pitää”-sanana toistuminen osoittaa minätekniikan sisäistettyyn normatiivisuuteen. Pauliinan tapaus kuvaa kehitystä, jossa internetin tunnustajakirjoittajat luopuvat herkästi itsetutkiskelun ja omaelämäkerrallisuuden perinteistä mutta panostavat muun muassa ajanviete- ja viihdefunktion sekä kaupallisiin tuotantoarvoihin (Paasonen 2007, 216–219). Tunnustukset muuttuvat tällöin hyödykkeiksi, jotka ”eivät ole enää henkilökohtaisia” (mts). Myös Heikki Kujansivun ja Laura Saarenmaan (2007, 20) mukaan tunnustuskulttuuri synnyttää tunnustuksia, joita sekä tuotetaan viihteeksi että kulutetaan viihteenä. Kirjailija Anna-Kaari Hakkarainen toteaa itse, ettei blogies-

sa esiintyvää ”hyvän elämän” narratiivia pitäisi lukea aidon elämän kuvauksesta (Syrjälä 2017). *Kristallipalatsin* kommentoinnin kohteena on juuri omaelämäkerrallisuuden, tunnustamisen ja taloudellista hyötyä tavoittelevan toiminnan sekoittuminen:

Hän oli *ammattiltaan* bloggaaja. – Hän kirjoitti tunteistaan, ajatuksistaan, uusista ostoksistaan ja muisti hymyillä kameralle. – *Ne maksoivat siitä, että hän esiintyi kuvissa tuotteiden kanssa*, kertoi niistä *tarinoita, otti osaksi elämäänsä.* (KP, 18. Kursiivi tämän artikkelin kirjoittajan.)

Kun blogiminästä tulee mainos- ja brändiminä, joka valtaa liikkuma-alaa arkiminältä, Doran ja Pauliina-arkiminän tarinat eriytyvät voimakkaasti. Teoksen kuvaama blogiesitys tyypistyy asetelmaksi, jossa siis kuvitellaan ihanneelämää huomiotalouden ehdoilla. Romaanin montaasimainen eli vaihtoehtoisia tarinalinjoja törmäyttävä ja omaa kirjallisuudellisuuttaan korostava rakenne puolestaan muistuttaa kielellisen kuvittelun moninaisista ja vaikuttavista mahdollisuuksista niin identiteettityössä, yleisöjen harhaanjohtamisessa kuin mielikuvittelemisessäkin mutta näyttää myös, että kaunokirjallisuuden konventioiden historiallisessa ketjussa oman kuvajaisen vaaliminen on yhtäältä

toistuva kuvauksen kohde ja toisaalta ei-toivottua toimintaa.

Päähenkilön blogikäyttäytymistä kuvataan ongelmien lähteenä. Päähenkilö sotkeutuu blogiminän tarpeisiin sepittämiinsä tarinoiniin ja ajautuu konfliktiin. Konflikti kärjistyy romaanissa parisuhteiden, ihmissuhteiden, taloudellisen pärjäämisen, brändityön ja itsetunnon ongelmavyöhytinä. Näin ollen teoksen blogijulkaisijan toimintaa ei voi pitää erityisen esikuvallisena. Teoksen kokonaisrakenteen moninäkökulmaisuu- den ansiosta häneen on kuitenkin mahdollista suhtautua ymmärtäväisesti, sillä konfliktien juurisyy paikallistuu yksilön ulkopuolelle. Romaanin tutkijakertoja viittaa aikalaiskulttuuriin kriittisesti: ”Lifestyle-blogit luovat kulttuuria, joka muistuttaa dissosiativista identiteettiä häiriötä –” (KP, 306). Kun tyyppillistä kulttuurista toimintaa kuvataan negatiivista konnotaatiota eli lisämerkitystä kantavalla vertauskuvalla kuten ”dissosiativinen identiteetti häiriö”, voi kuvausta hyvin perustein pitää kantaaottavana. Viittaahan kyseinen diagnoosi sivupersonahäiriöön, jossa perusidentiteettitään masentuneella ja syyllisyydentuntoisella yksilöllä ilmenee useampia eri identiteettejä, joista kullakin on oma erillinen henkilöhistoriansa ja joskus myös nimensä (Huttunen 2018). Kritiikin kärkeä terävöittää se,

että romaanin lopulla minätekniikoiden käytännöistä seuraa, että Dora, eli blogiminä, päättyy hukuttamaan Pauliina-arkiminä edustavan identiteetin veiteen, jolloin romaanin huippukohta sijoittuu – kuten Narkissos-myytissä – lammelle.

Minätekniikoiden historia on foucault’laisittain osa hallintavallan teknologiaa, ja siten minätekniikat liittyvät alistumisen tapaan. *Kristallipalatsissa* alisteinen subjektiasema linkittyy blogikirjoittajaan vaikuttaviin megatrendeihin kuten digitalisaatioon ja huomiotalouteen mutta vastarinta on sanataiteen itsensä ominaisuus. Kaunokirjallinen henkilöahmo, vaikkakaan ei ole samalla tavalla elävä ja historiallinen tekijä kuin ihminen, asetetaan osana moniäänistä ja -näkökulmaista kerrontaa konfliktiin, jossa minätekniikoiden hallinnan ja vallan kysymykset valottuvat. Pauliina ei itsessään pyri kritisoimaan omaa toimintaansa, vaan teoksen vastarinta toteutuu teoksen kokonaisrakenteessa, jossa Doran, Pauliinan ja tutkijakertojan näkökulmat vuorottelevat. Kommentoiva näkökulma mahdollistuu siis fiktion sisällä tekstin hierarkisessa rakenteessa, jossa ylemmän tason tutkijakertoja toimittaa kyseenalaistajan virkaa ja asettaa päähenkilön tunnustuspuheen kriittiseen valoon.

Näin *Kristallipalatsi* tematisoi ja

kommentoii kulttuurista tilannetta, jossa minätekniikoiden valintaa ohjaa erityisesti huomiotalouden arvonnudostukseen perustuva normi. *Kristallipalatsi* näyttää siis ehdottavan, ettei kaikkia kulttuurisista vaikutuksista juontuvia minätekniikoita, kuten kutsua kaupalliseen blogijulkaisemiseen, ole tarpeen hyväksyä sellaisenaan, vaan tarvitaan myös kriittistä suhtautumista. Päättelenkin, että kaunokirjallisuudelle ominainen moninäkökulmaisuus on ainesta, jolla rakennetaan ymmärrystä ajanmukaisista mutta mahdollisia ristiiriitoja aiheuttavista minätekniikoista ja subjektiasemista. Doran tunnustukset ovat osana romaanikerrontaa – ja erityisesti keinoitekoisiksi paljastuessaan – aikalaiskulttuuria hahmottavaa kuvastoa. Siispä sitä, miten romaanin kokonaisrakenteessa käsitellään tunnustuskulttuuria, voi pitää eettis-poliittisena tekona, jossa romaani tarjoaa aikalaisilmiöihin moninaisemman näkymän kuin sen käsittelemät blogitunnustukset itsessään.

Päätelmät

Kristallipalatsin päähenkilön minätekniikat ovat sosiaalisen median käyttöä digitaalisessa tunnustuskulttuurissa: blogijulkaisun ennalta suunniteltua ja julkaisujen kirjoittamista, valoku-

vaamista, tuotesijoittelua ja kaupallisteettisen bloginarratiivin mukaan toimimista. Sosiaalisen median käyttöön sidoksissa olevat minätekniikat hahmottuvat teoiksi, joilla rakennetaan nimenomaan blogiminän subjektiasemaa, johon yksilöä kutsuu huomiotalouden ideologia. Vaikka Foucault’n alkuperäinen minätekniikka pyrkii hahmottamaan yksilön suhdetta itseän, hahmottuu blogikirjoittajan minätekniikoja tarkastelemalla yksilöä ohjailevaa digitaalisen nykykulttuurin normistoa.

Kristallipalatsin eri tarinalinjoja törmäyttävässä ja moniäänisessä kokonaisrakenteessa tutkijakertoja suuntaa tarkkailevan katseensa blogijulkaisijaan. Nykykulttuurin kuvauksen ohella viitataan Narkissos-myyttiin, jotta oman kuvajaisen tarkkailun ylikorostumista sosiaalisessa mediassa voidaan suhteuttaa historiaan. Myös kirjailija Oscar Wilden ja *Dorian Grayn muotokuva* -viittauksen sisällyttäminen teokseen muistuttavat siitä, etteivät kirjalliset minätekniikat ja itsensä brändääminen ole uusia ilmiöitä ja että itsen esittämisen on aina sisällynyt hämmäntäviä puolia, jotka eivät liity yksin sosiaaliseen mediaan tai blogikirjoittamiseen. *Kristallipalatsissa* minätekniikoiden kuvaus on kuitenkin korostuneessa asemassa, ja minätekniikoiden vaikutuksia yksilöön ja yhteisöön tarkastellaan sanataiteellisin keinoin.

Kristallipalatsi suhtautuu siis yksilön mahdollisuuksiin tehdä identiteettiyötään sosiaalisessa mediassa varauksellisesti. Asemointi nähdään hierarkisena ilmiönä, joka hahmottaa subjektille mahdollisen olemisen rajoja, ellei vastarintaa tehdä. Asemoituminen tapahtuu ulkoa annetuin ehdoin ja palvelee oman sisäisyyden tutkimisen sijasta blogiminän näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Päähenkilö, joka näkee maailman mahdollisina päivityksinä, ei itse tee vastarintaa, sillä hän toimittaa teoksen maailmassa sosiaaliseen mediaan pakkomielleisesti suhtautuvan subjektin virkaa. Romaanin henkilö-hahmona blogijulkaisija on fiktiivinen rakennelma, josta luodaan moninäkökulmainen kuva ulkopuolisen kertojan välityksellä. Näin teoksen blogikuvaus on romaanin rakenteen kaikilla tasoilla alisteinen kaunokirjalliselle mielikuvitukselle.

Näen siis *Kristallipalatsin* blogikuvaus syntävän nykykirjallisuuden motivaatiosta tarkastella verkkoympäristössä tapahtuvaa identiteettiyötä. Teoksen kommentti on, että huomiotalouden normeja noudattava blogikirjoittaminen ja siihen liittyvät minätekniikat näyttävät suppeana potentiaalina siihen verrattuna, mihin kaikkeen kirjallinen mielikuviutus konventioineen ja keinoineen ylittää.

VIITTEET

1. Termillä sosiaalinen media tarkoitetaan digitaalista, multimodaalista eli monikanavaisuuteen ja aistisuuteen perustuvaa, yhteisöllisesti tuotettua käyttäjälähtöisiin sisältöihin perustuvaa verkkoviestintää, johon käytetään älypuhelin tai muuta älylaitetta (Suominen ym. 2013, 13–17).
2. Tarkoitetaan identiteettillä niitä kulttuurisia työkaluja, joilla ihmiset määrittelevät ja pyrkivät ymmärtämään itseään ja muita.
3. (Ks. Huhtinen 2021; 2022; Piippo & Kilpiö 2022; myös Weigel 2018.) Vaikka tässä artikkelissa keskitytään vain yhden romaanin analyysiin, on paikallaan mainita, että digitalisaation ja sosiaalisen median lieveilmiöitä käsittelevät esimerkiksi Johannes Ekholmin *Rakkaus niinku* (2016), Miki Liukkoson *O* (2017), Sisko Savonlahden *Ehkä tänä kesänä kaikki muuttuu* (2018), Juha Seppälän *Paholaisen haarukka* (2008), *Sankari aika* (2018), *Syntymättömän testamentti* (2020), Anja Snellmanin *Ivana B* (2012), Jussi Valtosen *He eivät tiedä mitä tekevät* (2014) sekä Jaakko Yli-Juonikkaan *Neuromaani* (2012) ja *Jatkosota-extra* (2017) – laajasta teosjoukosta muutamia mainitakseni.
4. Kirjailija-toimittaja Anna-Kaari Hakkarainen on taustaltaan taiteen maisteri, joka työskentelee Creative Directorina Bränditarinan-kerrontaan erikoistuneessa Gut Studiossa. Kahdessa viimeisimmässä romaanissaan (*Kristallipalatsi* 2016; *Dioraama* 2019) hän on keskittynyt sosiaaliseen mediaan ja tekoälyyn.
5. Foucault käyttää termejä *pratiques de soi* ja *techniques de soi*. Suomalaisessa Foucault-tutkimuksessa suomennotokset vaihtelevat runsaasti: *itse tekniikat* (Määttä 2014 teoksessa Parhaat), *itsekäytännöt* (Alhanen 2007), *minän tekniikat* (Simola 1995) ja *minätekniikat* (Sivenius 1998 teoksessa *Seksuaalisuuden historia*). Tässä artikkelissa käytän suomennotoksista versiota minätekniikat.
6. Leena Kirstinä (1988, 8) määrittelee alun perin Roland Barthesin käyttämää käsitettä *halkeama* narratologian kautta ja näkee sen kertojaratkaisun kautta hahmottuvana tekstin tulkinnallisena moniäänisyytenä ja aukkoisuutena. Tässä artikkelissa halkeamalla tarkoitetaan Kirstinää mukailen sitä, että kerronnan johdonmukaisuus kyseenalaistuu aiempaan kerrottuun sopimattomien elementtien ilmaantumisen kautta. Epäjohdonmukaisuus esitellään teoksen sisäislukijalle ja tarkkaavaiselle aktuaaliselle lukijalle, mutta ei välttämättä muille henkilöahmoille.

TUTKIMUSAINEISTO

Hakkarainen, Anna-Kaari (2016) *Kristallipalatsi*. Helsinki: Tammi.

KAUNOKIRJALLISET LÄHTEET

Wilde, Oscar (2009) *Dorian Grayn muotokuva*. (*The Picture of Dorian Gray*, 1891.) Suom. Jaana Kapari-Jatta. Helsinki: Otava.

LÄHTEET

Alhanen, Kai (2007) *Käytännöt ja ajattelu Michel Foucault'n filosofiasa*. Helsinki: Gaudeamus.

Bamberg, Michael (1997) Positioning between structure and performance. *Journal of Narrative and Life History* 7(1–4), 335–342.

Bunnin, Nicholas & Yu, Jiyan (2004) *The Blackwell Dictionary of Western Philosophy*. Oxford: Blackwell. DOI: 10.1002/9780470996379

Davies, Bronwyn & Harré, Rom (1990) Positioning: The discursive production of selves. *Journal for the Theory of Social Behavior* 20(1), 43–63. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5914.1990.tb00174.x>

Dawson, Paul (2022) “What is the narrative”: Conspiracy theories and journalistic employment in the age of social media. Teoksessa Paul Dawson & Maria Mäkelä (toim.) *The Routledge Companion to Narrative Theory*. New York: Routledge, 71–85. <http://doi.org/10.4324/9781003100157-8>

Deppermann, Arnulf (2015) Positioning. Teoksessa Anna De Fina & Alexandra Georgakopoulou (toim.) *The Handbook of Narrative Analysis*. Chichester: Wiley, 369–387.

Dinnen, Zara (2018) *The Digital Banal: New Media and American Literature and Culture*. New York: Columbia University Press.

Esteban-Guitart, Moises (2011) The consumer capitalist society and its effects on identity: A macro cultural approach. *Revista Psicologia Política* 11(21), 159–170.

Esteban-Guitart, Moises (2014) Technologies of self/subjectivity. Teoksessa Thomas Teo (toim.) *Encyclopedia of Critical Psychology*. New York: Springer, 1930–1933. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-5583-7_551

Foucault, Michel (1982) Subject and power. Teoksessa Hubert L. Dreyfus & Paul Rabinow (toim.) *Michel Foucault: Beyond Structuralism and*

- Hermeneutics. Brighton, Sussex: Harvester Press, 208–226.
- Foucault, Michel (1988) *Technologies of the Self: A Seminar with Michel Foucault*. Toim. Luther H. Martin, Huck Gutman & Patrick H. Hutton. London: Tavistock.
- Foucault, Michel (1998) *Seksuaalisuuden historia. (Histoire de la sexualité I, 1976; II, III, 1984.)* Suom. Kaisa Sivenius. Helsinki: Gaudeamus.
- Foucault, Michel (2005) *Tiedon arkeologia. (L'archéologie du savoir, 1969.)* Suom. Tapani Kilpeläinen. Helsinki: Vastapaino.
- Foucault, Michel (2010) *Turvallisuus, alue, väestö: Hallinnallisuuden historia: Collège De Francen Luennot 1977–1978. (Sécurité, Territoire, Population: Cours au Collège de France, 1977–1978, 2004.)* Suom. Antti Paakkari. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Foucault, Michel (2014) *Itsetekniikat. Teoksessa Parhaat (Dits et écrits I–IV, 1994.)* Suom. Tapani Kilpeläinen, Simo Määttä & Johan L. Pii. Tampere: Niin & näin, 298–330.
- Hall, Stuart (1999) *Identiteetti*. Suom. ja toim. Mikko Lehtonen & Juha Herkman. Vastapaino, Tampere.
- Heyd, Theresa (2017) *Blogs. Teoksessa Christian Hoffmann & Wolfram Bublitz (toim.) Pragmatics of Social Media*. Berlin/Boston: De Gruyter Mouton, 151–171.
- Hinton, Sam & Hjorth, Larissa (2013) *Understanding Social Media*. Los Angeles: SAGE Publications Ltd.
- Huhtinen, Hanna (2021) *Teknologinen tiedostamaton Johannes Ekholmin romaanissa Rakkausniinku ja Sisko Savonlahden romaanissa Ehkä tänä kesänä kaikki muuttuu. AVAIN - Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti 18(4), 54–69.* <https://doi.org/10.30665/av.107603>
- Huhtinen, Hanna (2022) *Sosiaalinen media kotimaisissa realistisissa nuortenromaneissa. Sananjalka 64(64), 223–243.* <https://doi.org/10.30673/sja.107374>
- Huttunen, Matti (2018) *Sivupersonahäiriö. Teoksessa Martti Teikari (toim.) Lääkärikirja Duodecim*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim. [https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00361/sivupersonahairo-dissosiativinen-identiteetti-ihairo?q=sivupersonah%C3%A4iri%C3%B6%20\(Tarkistettu huhtikuussa 2023\)](https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00361/sivupersonahairo-dissosiativinen-identiteetti-ihairo?q=sivupersonah%C3%A4iri%C3%B6%20(Tarkistettu%20huhtikuussa%2023))
- Kirstinä, Leena (1988) *Halkeamia – Tutkielmia lukijasta tekstin rakenteissa*. Tietolipas 111. Helsinki: SKS.
- Koivisto, Päivi (2007) *Tunnustaa ja valehdella: Tunnustamisen ongelmat Ystävän muotokuvassa. Teoksessa Heikki Kujansivu & Laura Saarenmaa (toim.) Tunnustus ja todistus. Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Helsinki: Gaudeamus, 104–133.
- Kujansivu, Heikki & Saarenmaa, Laura (2007) *Tunnustus ja todistus omaelämäkerrallisen esittämisen muotoina. Teoksessa Heikki Kujansivu & Laura Saarenmaa (toim.) Tunnustus ja todistus. Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Helsinki: Gaudeamus, 7–20.
- Lyytikäinen, Pirjo (1995) *Johdatus subjektiin. Teoksessa Pirjo Lyytikäinen (toim.) Subjekti. Minä. Itse. Kirjoituksia kielestä, kirjallisuudesta, filosofista*. Helsinki: SKS, 7–11.
- Lyytikäinen, Pirjo (1997) *Narkissos ja sfinks. Minä ja Toinen vuosisadanvaihteen kirjallisuudessa*. Helsinki: SKS.
- Martin, Luther H., Gutman, Huck & Hutton, Patrick H. (1988) *Introduction. Teoksessa Michel Foucault, Technologies of the Self: A Seminar with Michel Foucault*. Toim. Luther H. Martin, Huck Gutman & Patrick H. Hutton. London: Tavistock, 3–8.
- Meretoja, Hanna (2013) *Nussbaum, hermeneutiikka ja kirjallisuuden eettinen potentiaali. Teoksessa Juha Räikkä, Hanne Appelquist & Mats Bergman (toim.) Ajatus 70: Suomen Filosofisen Yhdistyksen Vuosikirja. Suomen filosofinen yhdistys, 113–147.*
- Meretoja, Hanna (2020) *"A Dialogics of Counter-Narratives." Teoksessa Klarissa Lueg & Marianne Wolff (toim.) Routledge Handbook of Counter-Narratives, 30–42.* Abingdon: Routledge.
- Meretoja, Hanna & Davis, Colin (2017) *Storytelling and Ethics: Literature, Visual Arts and the Power of Narrative*. London: Routledge.
- Mäkelä, Maria & Björninen, Samuli (2022) *"My Story, Your Narrative": Scholarly terms and popular usage. Teoksessa Paul Dawson & Maria Mäkelä (toim.) The Routledge Companion to Narrative Theory*. New York: Routledge, 11–23. <http://doi.org/10.4324/9781003100157-3>
- Paasonen, Susanna (2007) *"Olen sairas ja kieroutunut": Internetin tunnustukselliset tarinat. Teoksessa Heikki Kujansivu & Laura Saarenmaa (toim.) Tunnustus ja todistus. Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Helsinki: Gaudeamus, 201–219.
- Piippo, Laura & Kilpiö, Juha-Pekka (2022) *Intermediaalinen kirjallisuus. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 132*. Jyväskylän yliopisto: Jyväskylän.
- Ridell Seija (2011) *Elämää Facebookin ihmeimaassa. Sosiaalinen verkkosivusto käyttäjiensä kokemana*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Rojola, Lea (2002) *Läheisyyden löyhkä (kay kaupaksi. Teoksessa Markku Soikkeli (toim.) Kurittomat kuvitelmat. Johdatus 1990-luvun kotimaiseen kirjallisuuteen*. Turku: Turun yliopisto.
- Saariketo, Minna (2020) *Kuvitelmia toimijuudesta koodin maisemissa*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Siles, Ignacio (2012) *Web technologies of the self: The arising of the 'blogger' identity. Journal of Computer-Mediated Communication 17, 408–421.* <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2012.01581.x>
- Simola, Hannu (1995) *Paljon vartijat. Suomalainen kansanopettaja valtiollisessa kouludiskursissa 1860-luvulta 1990-luvulle*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Sivenius Kaisa (1998) *"Suomentajalta". Teoksessa Michel Foucault, Seksuaalisuuden historia*. Helsinki: Gaudeamus.
- Suominen, Jaakko, Östman, Sari, Saarikoski, Petri & Turtiainen, Riikka (2013) *Sosiaalisen median lyhyt historia*. Helsinki: Gaudeamus.
- Syrjälä, Hanna (2017) *Lifestyle-bloggerin elämä on liian ihanaa ollakseen totta – Onko jatkuva "täydellisen minän" esittely narsistista, nykyaikaa vai osa ihmisyttä? Helsingin Sanomat 20.7.2017.*
- Talvitie-Lamberg, Karoliina (2014) *Confessions in Social Media: Performative, Constrained, Authentic and Participatory Self-Representations in Vlogs*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Tanner, Simon (2020) *Delivering Impact With Digital Resources: Planning Strategy in the Attention Economy*. London: Facet Publishing. DOI: 10.29085/9781783302529
- Taylor, Chloë (2009) *The Culture of Confession from Augustine to Foucault. A Genealogy of the 'Confessing Animal'*. New York: Routledge.
- Taylor, Dianna (2011) *Practices of the self. Teoksessa Dianna Taylor (toim.) Michel Foucault: Key Concepts*. Routledge, 173–186.
- Törrönen, Jukka (2000) *Subjektiaseman käsite empiirisessä sosiaalitutkimuksessa. Sosiologia 3/2000, 243–255.*
- Uski, Suvi (2015) *Profile Work for Authenticity: Self-Presentation in Social Network Services*. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-1032-9> (Tarkistettu syyskuussa 2023)

Veivo, Harri (2010) Representaation muodot ja mahdollisuudet kirjallisuudessa. Teoksessa Tarja Knuuttila & Aki Petteri Lehtinen (toim.) *Representaatio. Tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi*. Helsinki: Gaudeamus, 135–157.

Weigel, Anna Lena (2018) *"Fictions of the Internet": From Intermediality to Transmedia Storytelling in 21st-Century Novels*. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto & Justus Liebig University Giessen.

Östman, Sari (2015) *Millaisen päivityksen tästä sais?* Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 119. Jyväskylä: Nykykulttuuri.

FM **Hanna Huhtinen** on kirjallisuuden tohtorikoulutettava Oulun yliopistossa sekä keskiuomalainen äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja. Tämä artikkeli on osa väitöskirjatutkimusta.

Kirjoittaja kiittää Suomen Kulttuurirahastoa tämän artikkelin vaatiman tutkimustyön tukemisesta.